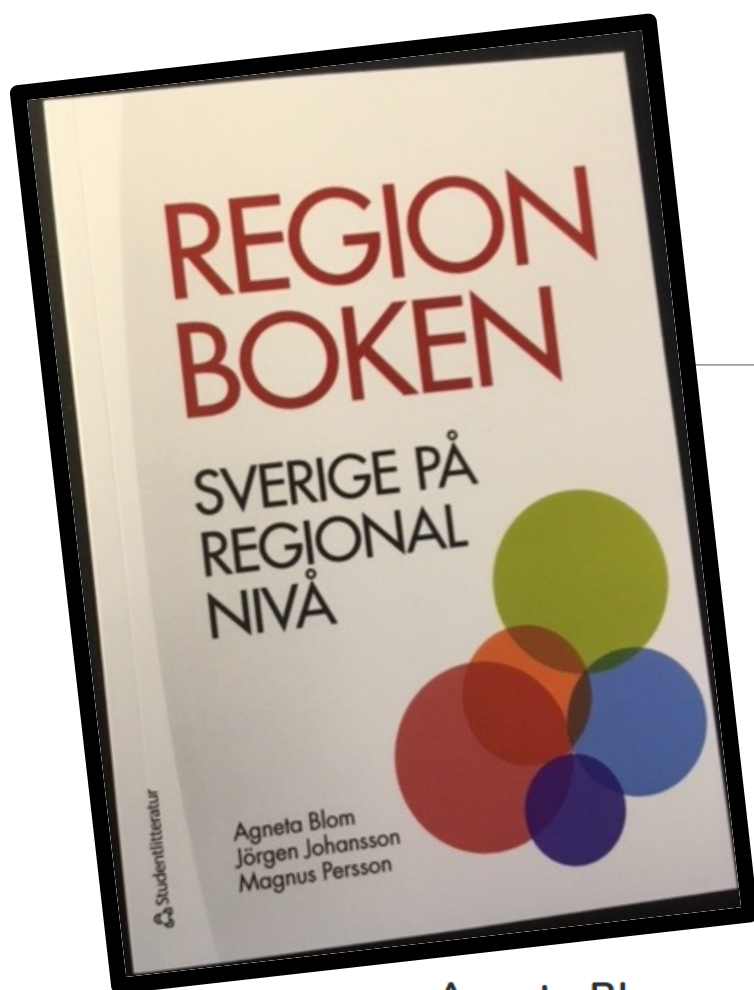

Agneta Blom

Agneta Blom (1962–2022) var docent i statsvetenskap vid Örebro universitet och tidigare ordförande i kommunfullmäktige i Örebro kommun.

Jörgen Johansson

Jörgen Johansson är docent i statsvetenskap och verksam som forskare och lärare vid Göteborgs universitet och Förvaltningshögskolan.

Magnus Persson

Magnus Persson är nationalekonom och tidigare regionutvecklingsdirektör vid Regionförbundet Örebro län och senior rådgivare i Region Örebro län.

Regionboken

Sverige på regional nivå

Varför en bok om den regionala samhällsnivån?

- Saknas!
- Tomrum mellan nationell/statlig och lokal/kommunal
- Stora förändringar under senaste 25 åren
- Målgrupper:
 - Grundkurser på lärosäten
 - Kunskapsunderlag för praktiker

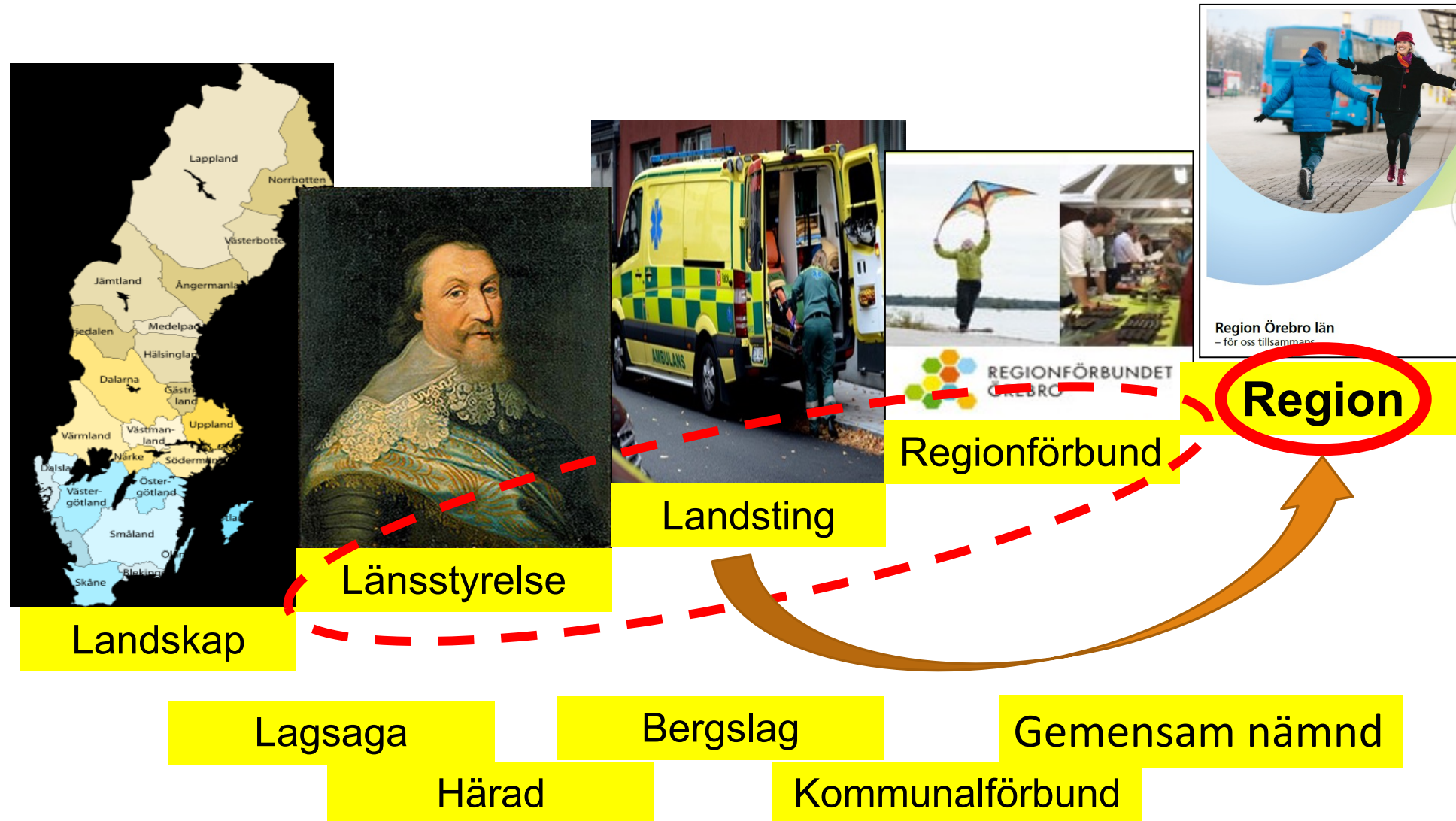

Bild: Pixabay

Disposition

- ❑ Sverige på regional nivå
- ❑ Tre genomgående frågor
 - ❑ Maktfördelning mellan stat och kommunal självstyrelse
 - ❑ Demokrati
 - ❑ Geografisk indelning
- ❑ Tre framtidsfrågor

Den regionala samhällsnivån har alltid funnits

Regionfrågan 1991-2020

- en långbänkarnas långbänk

- ❑ Regionutredningen (1992)
- ❑ Regionberedningen (1995)
- ❑ PARK-kommittén (2000)
- ❑ Ansvarskommittén (2007)
- ❑ Sjöstrands utredning (2012)
- ❑ Indelningskommittén (2016)

Regioner bildas 2019

Fokusera den regionala nivån – och du ser!

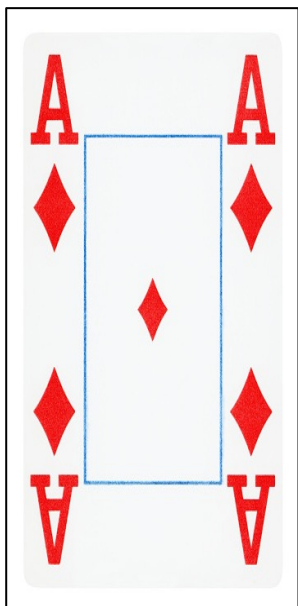

Bild: Pixabay

**Organisatoriska
geografiska
samhällsnivåer**

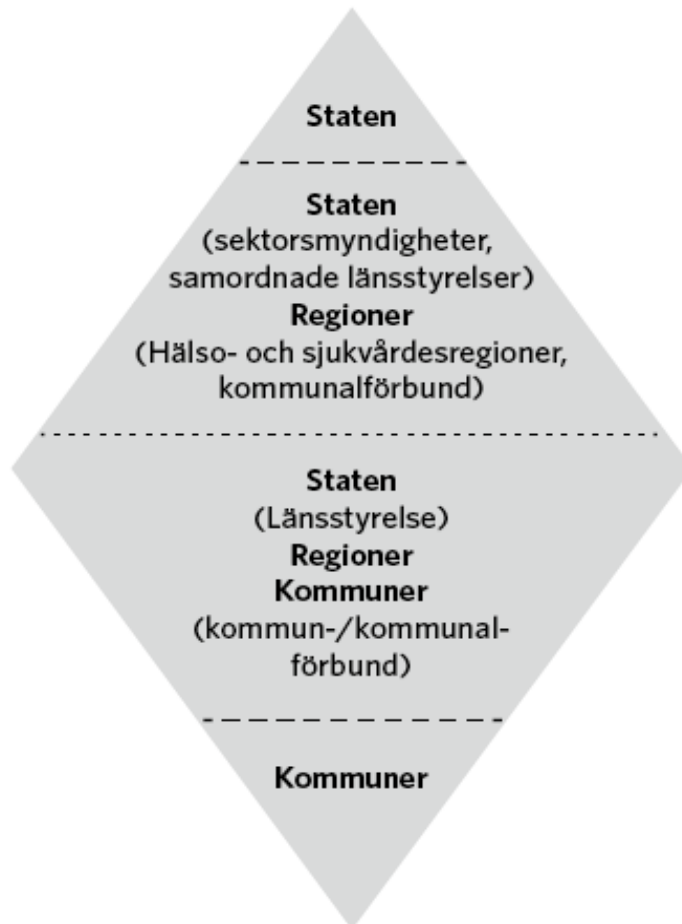
Nationell nivå

Storregional nivå
(flera län)

Regional
(läns-) nivå

Lokal nivå

**Faktisk organisation
– den "feta" regionala midjan**

**Traditionell organisation
– den "smala" regionala
midjan (teoretisk modell)**

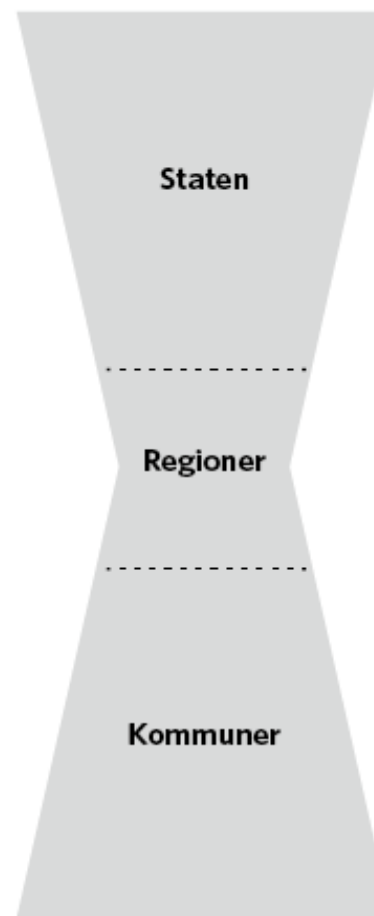

Bild: Pixabay

”Den regionala röran”

– alla är där, och vill vara där

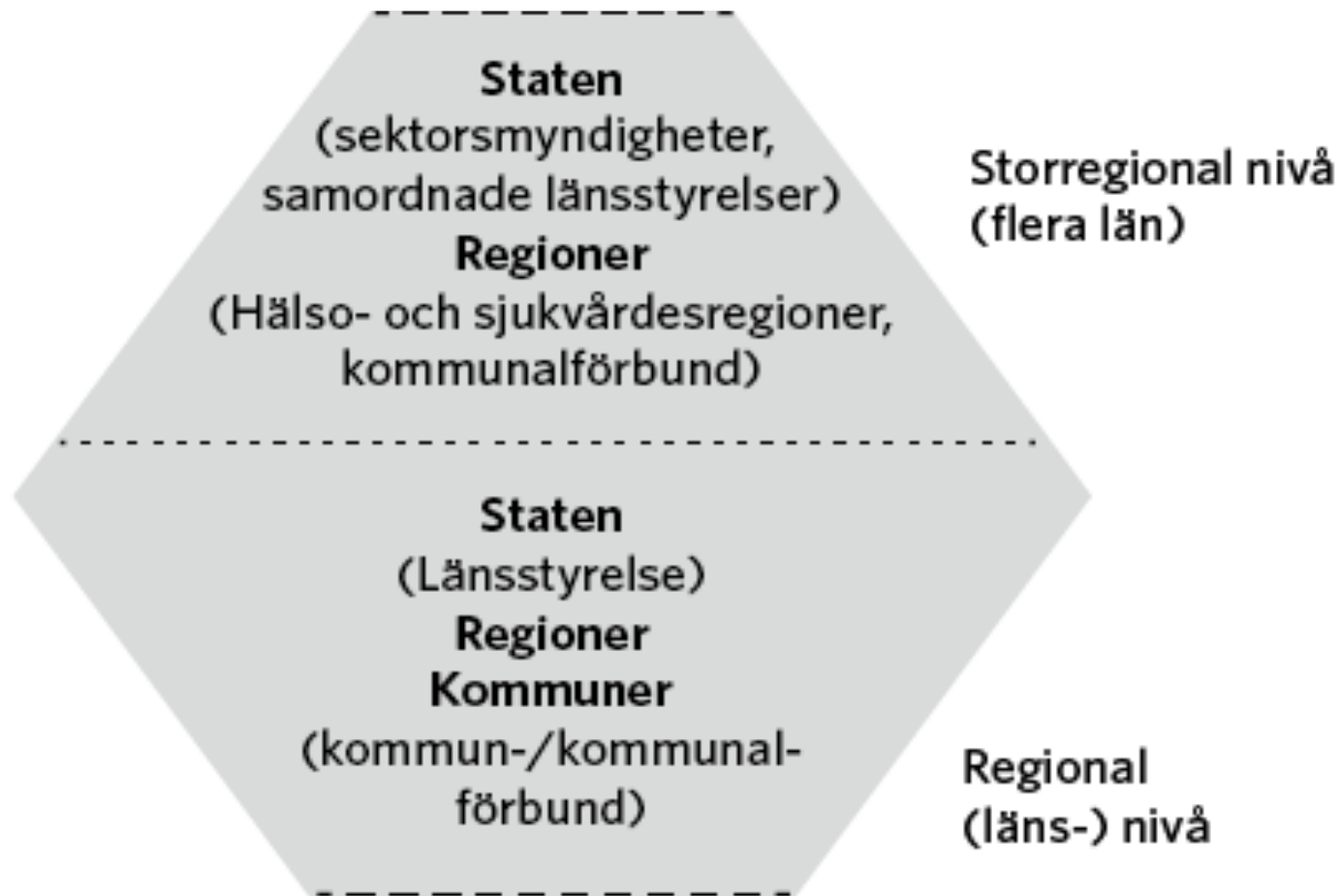
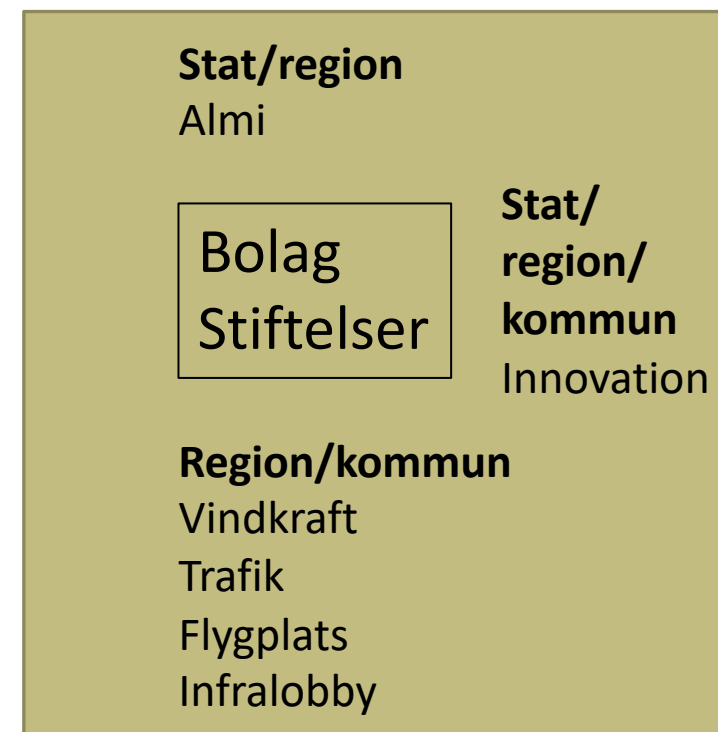

Bild: Pixabay

Tre genomgående frågor i boken:

- **Maktfördelning mellan stat och kommunal självstyrelse**
- Demokrati
- Geografisk indelning

Olikheternas möjligheter

”Förutsättningarna för att nå målet varierar över landet. Därför ska den regionala utvecklingspolitiken möta och ta tillvara potentialen i dessa olika förutsättningar.”

Regeringens hemsida

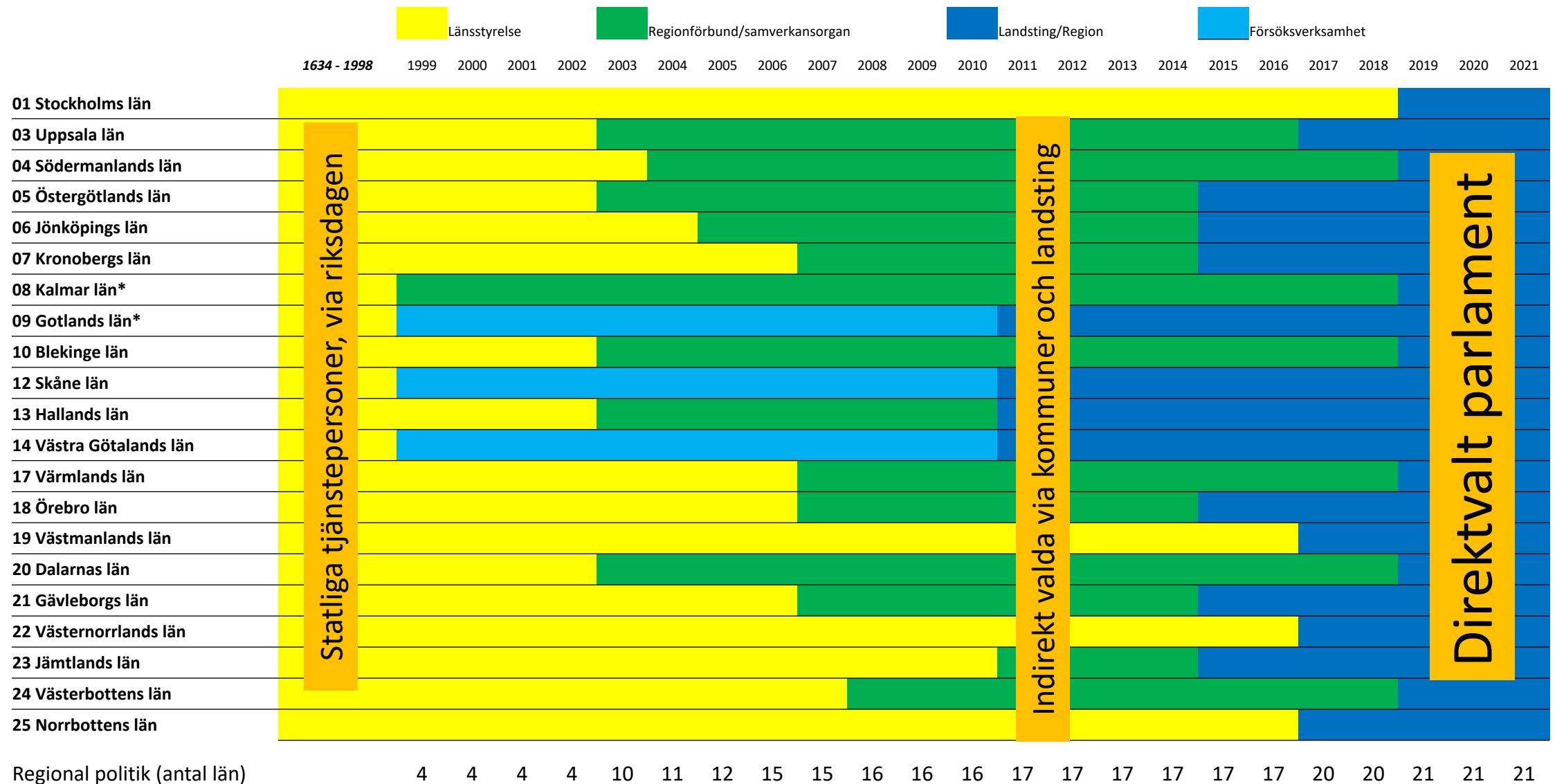

Tre genomgående frågor i boken:

- Maktfördelning mellan stat och kommunal självstyrelse
- **Demokrati**
- Geografisk indelning

Regionalt utvecklingsansvar

Regiondemokrati

Regionfrågan har präglats av förhoppningar om en stärkt regiondemokrati;

...en ambition om att regionerna ska vara *medborgarnas regioner* – att skapa ett nytt och vitaliserat offentligt rum för demokratisk debatt, en vitaliserad partidemokrati, aktiviteter i det civila samhället och medborgerlig aktivism

Fokus mot de regionala utvecklingsstrategierna och systemomställning för ett hållbart samhälle

Regionvalet

Det glömda valet...?

- * Lägre valdeltagande än i riksdagsvalet – 3-4 procentenheter under
- * Sjukvårdspartiernas betydelse

Partinamn	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018	2022
Norrbottens sjukvårdsparti	27,0	14,7	23,1	15,4	16,4	25,3	34,7	8,2
Sjukvårdspartiet Västernorrland	10,9	9,5	6,6	7,2	7,5	8,7	10,9	18,5
Vrinnevilistan (Östergötland)				11,2	7,4			
Sjukvårdspartiet Värmland			17,4	7,1	6,4	6,4	7,8	4,1
Sjukvårdspartiet Gävleborg			6,9	6,8	5,8	7,9	7,1	4,8
Sjukvårdspartiet Västra Götaland		3,6	3,7	3,7	4,6			
Dalarnas Sjukvårdsparti				3,9	3,7	4,6	4,7	5,3
Sjukvårdspartiet Västmanland				4,4				
Sjukvårdspartiet Jämtland			4,5					
Vård för pengarna (Södermanl)						11,4	18,3	12,2
Bevara Akutsjukhusen (Jönk län)							8,9	9,3

Tre genomgående frågor i boken:

- Maktfördelning mellan stat och kommunal självstyrelse
- Demokrati
- **Geografisk indelning**

Sveriges län och regioner

Invånare 2022

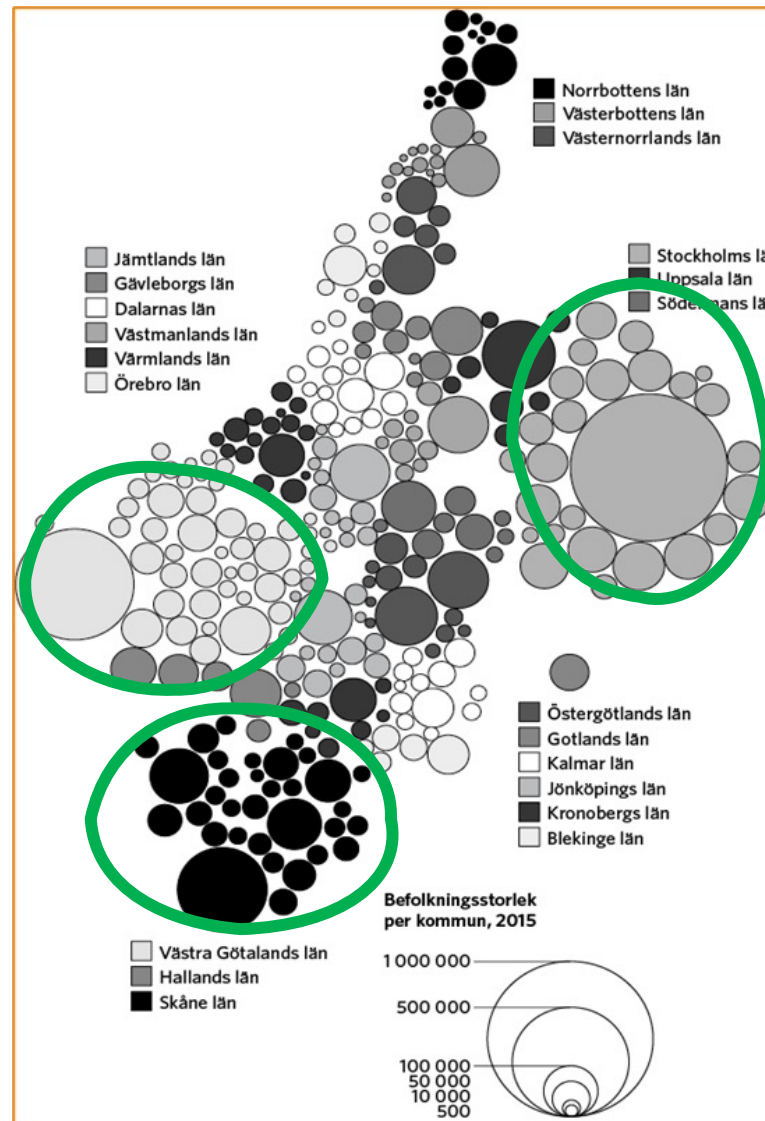
3 stora
(Stockholm, Västra
Götaland, Skåne)

5,6 miljoner

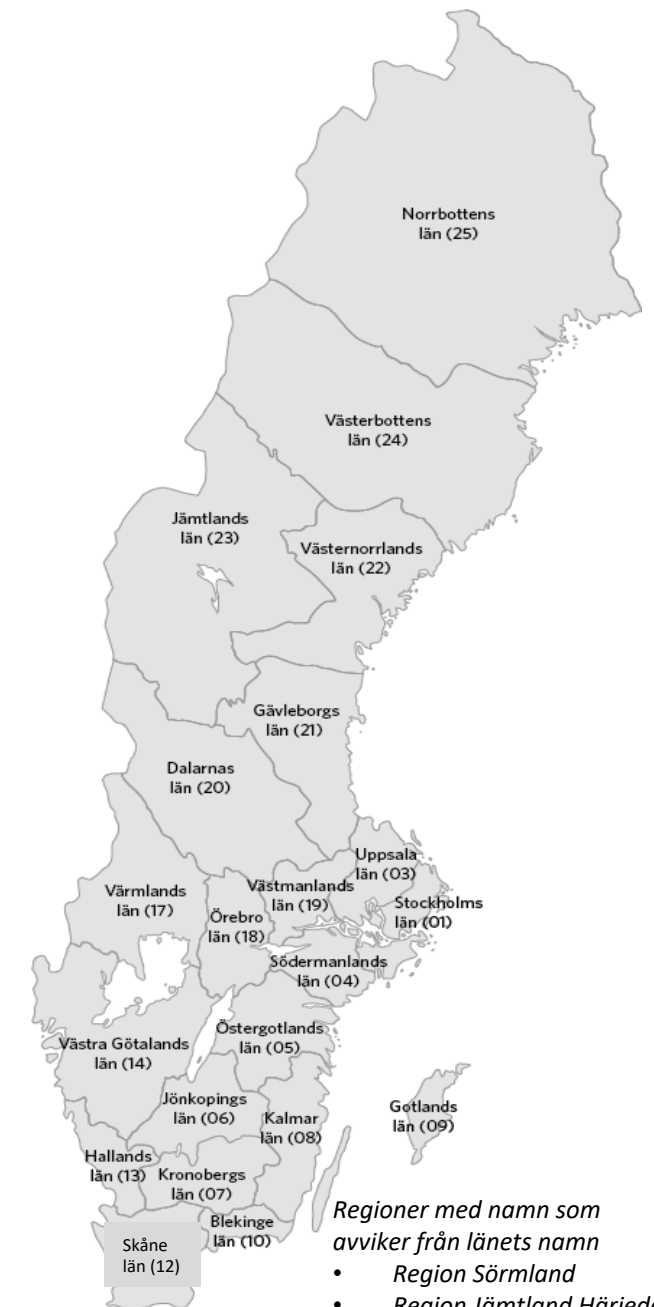
18 övriga, "små"

4,9 miljoner

10,5 miljoner

Befolkningskarta, ytproportionell.
Källa: SCB

Om den geografiska indelningen av län

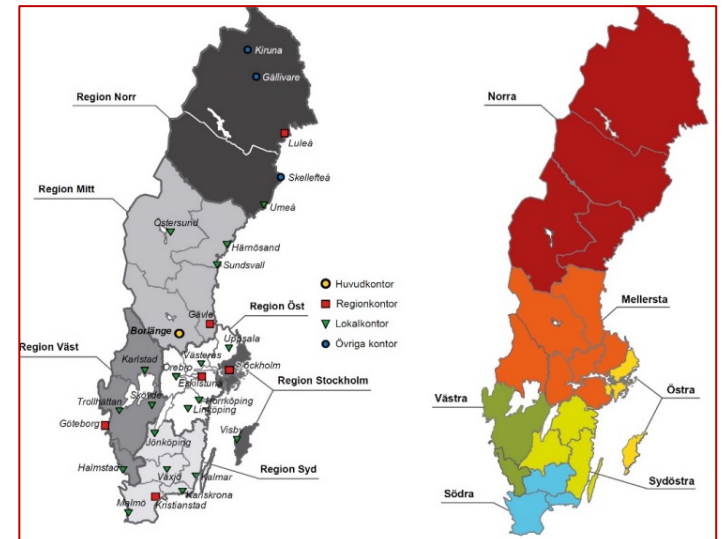
Civilområden – ”högre regional nivå”

- **Norra civilområdet**
Jämtlands län, Norrbottens län, Västerbottens län, Västernorrlands län
- **Mellersta civilområdet**
Dalarnas län, Gävleborgs län, Uppsala län, Södermanlands län, Västmanlands län, Örebro län, Värmlands län
- **Östra civilområdet**
Stockholms län, Gotlands län
- **Sydöstra civilområdet**
Östergötlands län, Jönköpings län, Kalmar län
- **Västra civilområdet**
Västra Götalands län, Hallands län
- **Södra civilområdet**
Skåne län, Kronobergs län, Blekinge län

Framtidens storregioner?

- Hälso- och sjukvårdsregioner
- Civilområden
- Försvarets reg. indelning
- Trafikverkets reg. Indelning
- M fl. (Arbetsförmedlingen, Kriminalvården, Migrationsverket, Polismyndigheten, Rådet för Europeiska socialfonden (strukturfondsprogram), Tillväxtverket (strukturfondsprogram), Säkerhetspolisen och Åklagarmyndigheten)

Trafikverkets regioner 1/1 2024

Framtidsfrågor som knyter an till bokens tema frågor:

Framtidsfråga 1:

Staten och den kommunala självstyrelsen

- Huvudmannaskapet för hälso- och sjukvård?
- Länsstyrelsens roll i en centraliserad stat?

Framtidsfråga 2:

Om demokrati i regioner

Framtidsfråga 3:

Om den geografiska indelningen av län

Tack

jorgen.johansson@spa.gu.se magnusepersson@hotmail.se